

Diari Oficial del Consell General

Any 20 – VIII Legislatura – Núm. 33/2022

Sessió ordinària celebrada el dia 22 de desembre del 2022

El dia 22 de desembre del 2022, dijous, es reuneix a la Casa de la Vall, (nou hemicle), el M. I. Consell General, en sessió ordinària convocada d'acord amb allò que estableix el Reglament de l'Assemblea i amb l'ordre del dia que figura en el Butlletí del Consell General núm. 157/2022, que és el següent:

- 1. Examen i votació de la Petició de prorrogar la facultat del Govern d'establir les restriccions i mesures previstes en els articles 4.3 de la Llei 31/2021, del 22 de novembre, de text consolidat qualificada de seguretat pública i 59.1 de la Llei general de sanitat, del 20 de març de 1989, amb la finalitat de protegir la salut pública, segons acord del 14 de desembre del 2022.**
- 2. Examen i votació de la presa en consideració de la Proposta de reforma del Reglament del Consell General relativa a la modificació de l'article 46.**
- 3. Examen i votació de les Bases reguladores de l'Administració electrònica del Consell General.**
- 4. Examen i votació del Codi de conducta dels consellers generals.**
- 5. Examen i votació de l'Estatut del personal del Consell General.**
- 6. Examen i votació del Projecte de Llei de modificació de la Llei 9/2005, del 21 de febrer, qualificada del Codi penal.**
- 7. Examen i votació de la Proposició de Llei de l'Estatut de l'Artista del Principat d'Andorra.**
- 8. Examen i votació de la Proposta d'adhesió d'Andorra al Tercer Protocol addicional de l'Acord general sobre els privilegis i les immunitats del Consell d'Europa, adoptat a Estrasburg, el 6 de novembre de 1959.**

Un cop oberta la sessió, sota la presidència de les M. I. Sres. Roser Suñé Pascuet i Meritxell Palmitjavila Naudí, Síndica General i Subsíndica General, respectivament, s'ha procedit a comprovar la presència dels membres, que ha quedat registrada d'acord amb la relació següent:

M. I. Sr. Oliver Alís Salguero
M. I. Sra. Mònica Bonell Tuset
M. I. Sr. Joan Carles Camp Areny
M. I. Sra. Alexandra Codina Tort
M. I. Sra. Bernadeta Coma González
M. I. Sr. Ferran Costa Marimon
M. I. Sr. Carles Enseñat Reig
M. I. Sr. Raul Ferré Bonet
M. I. Sra. Sílvia Ferrer Ghiringhelli
M. I. Sr. Jordi Font Mariné
M. I. Sr. Pere López Agràs
M. I. Sra. Eva López Herrero
M. I. Sr. Marc Magallón Font
M. I. Sra. Maria Martisella González
M. I. Sr. Joaquim Miró Castillo
M. I. Sra. Ester Molné Soldevila
M. I. Sr. David Montané Amador
M. I. Sra. Carine Montaner Raynaud
M. I. Sr. Carles Naudi d'Areny-Plandolit Balsells
M. I. Sr. Roger Padreny Carmona
M. I. Sra. Meritxell Palmitjavila Naudí
M. I. Sr. Josep Pintat Forné
M. I. Sr. Joan Carles Ramos Reboredo
M. I. Sra. Núria Rossell Jordana
M. I. Sra. Judith Salazar Álvarez
M. I. Sr. Carles Sánchez Rodríguez
M. I. Sra. Roser Suñé Pascuet

També hi és present el M. I. Sr. Xavier Espot Zamora, Cap de Govern, acompanyat dels M. I. Srs. Jordi Gallardo Fernández, ministre de Presidència, Economia i Empresa; Èric Jover Comas, ministre de Finances i Portaveu; Maria Ubach Font, ministra d'Afers Exteriors; Josep Maria Rossell Pons, ministre de Justícia i Interior; Jordi Torres Falcó, ministre de

Turisme i Telecomunicacions; Víctor Filloy Franco, ministre de Territori i Habitatge; Judith Pallarés Cortés, ministra d'Afers Socials, Joventut i Igualtat; Sílvia Calvó Armengol, ministra de Medi Ambient, Agricultura i Sostenibilitat; Albert Font Massip, ministre de Salut; Ester Vilarrubla Escales, ministra d'Educació i Ensenyament Superior; Sílvia Riva González, ministra de Cultura i Esports i Trini Marín González, ministra d'Administracions Públiques i Participació Ciutadana.

Assisteix també a la sessió el Sr. Josep Hinojosa Besolí, secretari general del Consell General.

(La M. I. Sra. Sílvia Ferrer Ghiringhelli, secretària de la Sindicatura, llegeix l'ordre del dia)

(Són les 16.03h)

La Sra. síndica general:

Punt número 1. Examen i votació de la petició de prorrogar la facultat del Govern d'establir les restriccions i mesures previstes en els articles 4.3 de la Llei 31/2021, del 22 de novembre, de text consolidat qualificada de seguretat pública, i 59.1 de la Llei general de Sanitat del 20 de març de 1989, amb la finalitat de protegir la salut pública, segons acord del 14 de desembre del 2022.

La petició d'autorització fou publicada en el Butlletí número 155/2022 del 15 de desembre.

Intervé pel Govern per exposar les raons que justifiquen la sol·licitud de pròrroga, el senyor Josep Maria Rossell. Endavant.

El Sr. Josep Maria Rossell:

Gràcies, senyora síndica.

Avui se sotmet a votació en aquesta cambra la pròrroga de la Facultat del Govern per establir les restriccions i mesures previstes en els articles 4 de la Llei 30/2018, del 6 de desembre, qualificada de seguretat pública, i 59 de la Llei general de sanitat, del 20 de març de 1989, amb la finalitat de protegir la salut pública per un període de dos mesos. El passat 11 de novembre, el Consell General va prorrogar la facultat del Govern d'establir les restriccions i mesures previstes en els articles 4 de la Llei 30/2018, del 6 de desembre, qualificada de seguretat pública, i 59 de la Llei general de Sanitat, del 20 de març de 1989, amb la finalitat de protegir la salut pública per un nou període de 2 mesos que s'exhaureix properament. Les mesures adoptades fins a la data, amb el suport majoritari de les conselleres i consellers d'aquesta cambra, han permès donar una resposta eficaç durant les diferents fases de la pandèmia. Actualment ens trobem en un escenari on encara hi ha transmissió del virus i caldrà ser prudents, doncs, el període que sol·licita ampliar s'iniciarà just després de les festes de Nadal i en plena temporada d'hivern.

En aquest sentit, des del Govern entenem que cal actuar amb prudència, doncs és possible que calgui mantenir algunes mesures de protecció i prevenció de control de la pandèmia mitjançant la facultat que aquesta Cambra sempre ha recolzat per poder prendre en cada moment, durant els dos propers mesos, les decisions escaients en benefici de l'interès general i en funció de com vagi evolucionant la transmissió del virus.

En aquest punt passo a donar les principals dades epidemiològiques. Casos totals: 47.709. Increment respecte al dia anterior: 23. Casos actius: 185. Altes: 47.366. Defuncions: 158. Hospitalitzacions: cap a planta i cap a la UCI. Així doncs, d'acord amb l'exposat, senyores i senyors consellers generals, sol·licito el seu vot favorable a la pròrroga de la Facultat del Govern per establir les restriccions i mesures previstes en els articles 4 de la Llei 30/2010, del 6 de desembre, qualificada de seguretat pública, i 59 de la Llei general de sanitat, del 20 de març de 1989, amb la finalitat de protegir la salut pública per un nou període de dos mesos.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor ministre.

Iniciem les intervencions.

Seria al seu torn, senyora Montaner, consellera general no adscrita, si així ho desitja. Endavant.

La Sra. Carine Montaner:

Gràcies, senyora síndica.

Lamento que es presenti un cop més la pròrroga de la llei que dona ple poder al Govern. Dic de ple poder per decidir sobre les llibertats del poble andorrà. Estem parlant d'una pròrroga d'una llei que va permetre la posada en marxa del passaport Covid. Una eina discriminatòria que va dividir el poble andorrà i que va estigmatitzar una part de la població. I tot això sense fonaments científics.

Ara sabem que Pfizer va confessar davant del Parlament Europeu que no havia fet tests per veure si les vacunes frenaven el contagi. Malgrat totes les novetats de l'actualitat a nivell internacional, malgrat haver vist que els estats s'havien equivocat. Vacuna't per tu i pels altres. Que tot això era fals. Doncs es continua des de la majoria a prorrogar una llei que no té cap sentit. Recordo a les conselleres i consellers que les persones estigmatitzades que no es volien vacunar estan esperant encara el *mea culpa* d'algunes persones assentades en aquesta cambra. Dit això, votaré, no serà una sorpresa per ningú, votaré no a aquesta pròrroga, doncs, que deixa ple poder a l'executiu. I espero, espero que serà l'últim cop que es presenti en aquesta cambra.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora consellera.

Pel Grup Parlamentari Ciutadans Compromesos, senyor Raul Ferré, teniu la paraula.

El Sr. Raul Ferré:

Moltes gràcies, senyora síndica.

Recordeu el mes de març del 2020? Si l'hagués de resumir, els mesos que el van seguir, jo parlaria d'una població solidària, col·laboradora i amb esperit de superació. Gràcies a les mesures adoptades pel Govern i gràcies a la vacunació es va poder anar tornant poc a poc a la normalitat. Des d'aquesta cambra vam saber treballar tots plegats, colze a colze, quan la situació ho va requerir i ens en vam sortir. Un cop més tenim damunt de la taula la pròrroga de les mesures Covid. Voldria poder dir que tot això aviat s'acabarà, que aquest virus desapareixerà. Malauradament, ningú té la certesa que un dia deixarem de sentir parlar d'aquesta malaltia.

Per això, la petició de prorrogar la facultat del Govern d'establir les restriccions i mesures previstes en els articles 4 de la Llei qualificada de seguretat pública i 59 de la Llei general de Sanitat, amb la finalitat de protegir la salut pública, és racional, proporcional i prudent. I evidentment, esperem que aquestes mesures no sigui necessari aplicar-les, però per precaució i responsabilitat la petició del Govern és coherent. Per això, en nom dels grups parlamentaris de la majoria Demòcrata, Independent i Ciutadans compromesos, votarem a favor de la petició de pròrroga sol·licitada pel Govern d'Andorra.

Moltes gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor conseller.

Pel Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents, senyor Josep Pintat teniu la paraula.

El Sr. Josep Pintat:

Gràcies, senyora síndica.

El nostre vot serà favorable per prendre en consideració d'aquestes mesures.

Moltes gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor Pintat.

Pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata, senyor Padreny teniu la paraula.

El Sr. Roger Padreny:

Gràcies, senyora síndica.

En primer lloc, des del nostre grup parlamentari ens agradaria enviar un missatge de força per totes aquelles persones que actualment estan passant la Covid. Com ha mostrat el ministre, les dades actuals així ho demostren, encara està present dintre la nostra societat. També una abraçada per a tots aquells familiars de víctimes d'aquests últims dos anys, més de dos anys. I en segon lloc, tenint en compte la situació actual i com sempre hem fet, donarem suport a les mesures per tal de que el Govern prengui tot allò que consideri necessari, però també, i sempre ho hem evidenciat, amb la proporcionalitat i la coherència que han de tenir les mesures en funció de cada context, de cada moment.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor conseller.

El Govern desitja intervenir, senyor Rossell. Endavant.

El Sr. Josep Maria Rossell:

Sí. Gràcies, senyora síndica.

Només agrair als grups d'aquesta cambra que, com sempre, han donat suport sempre a aquestes mesures. Penso que és un acte de responsabilitat. I pel que fa a la senyora Montaner, doncs no faré cap comentari.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor ministre.

Acabades les intervencions... Perdoni, senyora Montaner.

La Sra. Carine Montaner:

Perdoni, senyora síndica. És que soc una mica sorda. No he sentit el què ha dit el senyor ministre al final.

La Sra. síndica general:

Perdoni ministre, si no li fa res repetir el final.

El Sr. Josep Maria Rossell:

Sí que, en quant a les manifestacions que ha fet la senyora Montaner, doncs, que no faria cap comentari.

La Sra. síndica general:

Gràcies.

Alguna altra intervenció?

Acabades les intervencions, s'obre un breu termini de temps per votar.

Senyora secretària, si vol procedir a donar lectura dels resultats.

La Sra. secretària:

Gràcies, senyora síndica.

27 vots a favor, 1 en contra i 0 abstencions.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè.

A la vista del resultat, declaro aprovada la petició de pròrroga a la Facultat del Govern d'establir les restriccions i mesures previstes en els articles 4.3 de la Llei 31/2021 del 22 de novembre, de text consolidat qualificada de seguretat pública i 59.1 de la Llei general de sanitat del 20 de març de 1989, amb la finalitat de protegir la salut pública, segons acord del 14 de desembre del 2022.

Punt número 2. Examen i votació de la presa en consideració de la proposta de reforma del Reglament del Consell General relativa a la modificació de l'article 46.

La proposta de reforma del Reglament del Consell General fou presentada conjuntament per tots els grups parlamentaris i la consellera general no adscrita, la qual fou publicada en el Butlletí número 143/2022 del 16 de novembre.

Intervé per presentar la proposta presentada conjuntament el senyor Carles Enseñat Reig.

El Sr. Carles Enseñat:

Gràcies senyora síndica.

Faré una única intervenció en nom de la majoria i també en nom dels presentadors, que suposo que, doncs que per part de l'oposició també voldran fer alguna intervenció. Serà una intervenció molt breu. Amb la reforma de l'article 46 del Reglament del Consell General creem una nova Comissió Legislativa permanent, en concret la novena, i serà una comissió de seguiment i de sostenibilitat de les pensions de la Caixa Andorrana de la Seguretat Social. Així també com habilem que els consellers generals puguin estar presents a quatre comissions i no a tres comissions com fins ara. Aquesta comissió, la Comissió de Seguiment i Sostenibilitat de la CASS, tindrà la vocació de continuar la tasca endegada aquesta

legislatura, primer amb la comissió d'estudi de la CASS i després amb la comissió especial també de la CASS, totes dues que he tingut l'honor de presidir.

En primer lloc, aquesta nova comissió legislativa i permanent, com els deia, tindrà com a finalitat garantir un seguiment acurat dels reptes que es plantejaran en relació a les pensions. En segon lloc, garantir la sostenibilitat del model que hem construït els darrers cinquanta anys tots els andorrans. I en tercer lloc, treballar en la reforma de la CASS per tal de complir els dos primers objectius, és a dir, seguir els problemes de prop per tal que s'actui quan abans millor i garantir que les pensions es puguin pagar, siguin dignes i no posin en perill el model econòmic i el model social del nostre país. Per tot l'exposat, i tot i agrair primer al Grup Socialdemòcrata, també a Tercera Via, també a la senyora Montaner, l'acord de signar en aquest cas aquesta reforma i de fer-ho sense esmenes i per tant, poder-ho fer el més ràpidament possible, també comunico el vot favorable de Demòcrates, d'Acció i de Ciutadans compromesos.

Gràcies, senyor síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor conseller.

Alguna intervenció per part de la resta de grups? A la vista de les intervencions, proposo la presa en consideració... Perdó. Ai, senyora Vela, no l'he vista. Endavant. No la deixaré sense paraula l'últim dia.

La Sra. Susanna Vela:

No ja ho sé prou ja. Gràcies, senyora síndica.

Des que el Consell General va aprovar el passat 20 de maig del 2021 l'acord per al foment d'un Pacte d'Estat per a la sostenibilitat de les pensions de jubilació de la Caixa Andorrana de Seguretat Social, amb la creació d'una comissió d'estudi, s'ha fet un important treball de reflexió i debat entorn el nostre sistema de pensions públic. Després d'aquest treball, el 14 d'octubre ens vam emplaçar a constituir una comissió especial de seguiment per afrontar la sostenibilitat del nostre sistema de pensions i que avui plantejem la seva institució com una comissió legislativa. Una comissió amb caràcter permanent, com ho és en molts països del nostre entorn i que valorem com a necessària per poder assolir un compromís ampli sobre les mesures, les millores i els canvis en el model que caldrà implementar en el nostre sistema de pensions de jubilació.

Una comissió que comptarà amb les eines d'avaluació, revisió i seguiment continu de les reformes del sistema. Un compromís, el compromís del nostre grup parlamentari, que és per garantir l'eficàcia, la simplicitat en l'aplicació de les propostes i, sobretot, la legitimitat social dels canvis de les reformes. Es tracta també de retornar la centralitat al Consell General, que sigui aquesta cambra la que lideri, impulsi i controli un procés de reforma com és el de garantir la sostenibilitat social i econòmica del nostre sistema de pensions.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyora consellera.

Cap altra intervenció?

A la vista de les intervencions, proposo la presa en consideració per assentiment.

Vista la renúncia expressa a la presentació d'esmenes a la referida proposta de reforma per part dels grups parlamentaris, manifestada per carta de data 10 de novembre, declaro aprovada la proposta de reforma.

Punt número 3. Examen i votació de les bases reguladores de l'Administració electrònica del Consell General.

La Sindicatura sotmet a aprovació del Ple del Consell General les bases reguladores de l'Administració electrònica del Consell General, les quals foren publicades en el Butlletí número 155/2022 del 15 de desembre.

Intervé per presentar la proposta la senyora Meritxell Palmitjavila Naudí, subsíndica general.

La Sra. Meritxell Palmitjavila:

Gràcies, senyora síndica.

Les modificacions que aquesta Cambra va incorporar en el Codi de l'Administració per la Llei 10/2019 del 15 de febrer van introduir importants canvis en la manera de tramitar els procediments administratius, de relacionar-se amb la ciutadania, amb les administracions públiques i, en particular, de produir la documentació administrativa amb la incorporació de tots els mecanismes de relació telemàtica i gestió electrònica. Les síndiques generals, escoltada la Sindicatura, vam creure que era el moment oportú i idoni per iniciar un procés de transformació digital al Consell General per aconseguir que els mitjans electrònics esdevinguin també en la cambra legislativa, el canal habitual per a relacionar-se amb el seu personal intern, els càrrecs electes, la ciutadania i, en general, totes les persones que hi tinguin alguna relació administrativa.

L'aprovació de les bases reguladores de l'Administració electrònica del Consell General que presento avui en aquesta Cambra, en nom de la Sindicatura, és la culminació del treball laboriós amb la col·laboració i implicació activa de tot el personal de la casa al llarg d'aquesta legislatura. Altrament, aquest procés de transformació no hagués estat possible. Avui els vull agrair a tots i a totes aquesta voluntat, dedicació i perseverança per fer front junts a aquest ambiciós repte.

Les primeres reunions sobre l'estratègia en el document i l'expedient electrònic es gesten el setembre del 2019. I el maig del 2021 es posa en marxa la plataforma que fa operatiu, entre altres, el registre d'entrades i sortides de documentació en format electrònic. A data d'avui, el portal del Consell també està a punt de ser utilitzat. Un portal que té com a principis facilitar, ordenar i estructurar la tramitació de la documentació amb la qual els consellers hauran de treballar. Hem ofert una petita formació als consellers que s'hi han volgut sumar

i el personal de suport dels grups parlamentaris per iniciar, mitjançant una petita prova pilot, aquest procés i així aportar solucions de millora per una major agilitat i eficàcia de l'eina.

La innovació constant en l'àmbit de les xarxes de telecomunicacions i els sistemes informàtics requereix la creació de noves normatives per tal d'aprofitar-ne els avantatges i dotar les actuacions administratives de plena validesa legal. L'aprovació d'aquestes bases permet permetrà al Consell General consolidar el seu model d'administració electrònica, tot reforçant els drets de la ciutadania en un context de seguretat jurídica, eficiència administrativa i innovació pública, i garantint especialment la protecció de dades i l'accessibilitat de les persones amb necessitats especials.

El fonament jurídic d'aquestes bases cal trobar-lo, en primer lloc, en els principis definits en el Codi de l'Administració i en segon lloc, en la mateixa autonomia del Consell General per regular el seu funcionament amb l'objectiu d'oferir un millor servei a la ciutadania i els seus representants. La plena incorporació dels mitjans electrònics a l'activitat administrativa es duu a terme mitjançant la disposició dels continguts d'aquestes bases reguladores en els quatre títols, seguits d'una disposició addicional i una disposició final.

El títol 1 es centra en la identificació de l'objecte i l'àmbit d'aplicació de les bases i desenvolupa, en particular, l'obligatorietat per a determinats subjectes de relacionar-se amb el Consell General per mitjans electrònics. El títol 2 tracta dels instruments fonamentals per a l'accés electrònic al Consell General, el portal web, la seu electrònica i el registre electrònic. Aquests entorns han de permetre una millor eficiència administrativa i una gestió íntegrament electrònica de les tasques d'informació i comunicació amb la ciutadania per a la gestió dels expedients. Alhora, preveu la relació electrònica de les persones interessades amb el Consell General. En concret, es regulen els diferents sistemes d'identificació i de signatura digital.

El títol 3 tracta l'ús de mitjans electrònics en l'activitat parlamentària dels consellers generals, tant per a la gestió telemàtica dels òrgans de govern del Consell General com per a la seva participació remota quan les circumstàncies ho requereixin.

El títol 5 estableix les bases per a una estratègia de gestió documental basada en documents electrònics. I, finalment, la disposició transitòria determina que les obligacions relatives a la relació telemàtica entre els consellers generals i el Consell General seran d'aplicació a partir de l'inici de la primera legislatura posterior a l'entrada en vigor de les presents bases reguladores. Entrada en vigor que serà efectiva tal com estableix la disposició final l'endemà de la seva publicació en el Butlletí Oficial del Principat d'Andorra. Per tant, tot està en disposició per iniciar aquesta transformació digital a partir del primer dia de la constitució del nou Consell General, que iniciarà la propera legislatura. El procés d'implementació preveu també a l'inici d'aquesta propera legislatura, una fase d'informació i formació a tots els consellers per tal de fer efectiva aquesta transformació.

Conselleres i consellers, estic convençuda que aquesta eina serà del vostre grat perquè, com deia a l'inici, és una eina intuïtiva i facilitadora que ordena i estructura la feina que veniu fent fins ara. I perquè tot aquest funcionament tingui una base legal que li doni garanties jurídiques demano el vostre vot favorable.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora subsíndica.

Els grups desitgen intervenir?

Senyora Montaner, si així ho desitja és el seu torn, endavant.

La Sra. Carine Montaner:

Gràcies, senyora síndica.

Només, dir gràcies a la senyora síndica, a la subsíndica i a tots els empleats de la casa per impulsar una eina tan important que és la intranet. Penso que agilitzarà moltíssim la feina dels empleats del Consell General i dels consellers, també. Cal dir que aquesta legislatura per mi ha fet dues coses molt importants a nivell del Consell General, i us dono les gràcies. Primer, la transparència. Transparència a nivell de les dotacions parlamentàries i dels salaris percebuts pels consellers i dels salaris pagats pels grups parlamentaris. Doncs això és la primera gran cosa que s'ha fet a nivell d'aquesta legislatura. I gràcies. I segona, la modernització del Consell General. Jo crec que després anirem a poc a poc cap a l'eliminació del paper, que parlem de sostenibilitat, però si no eliminem el paper, doncs poc sostenibles serem.

Doncs gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora consellera. Ho farem extensiu al personal de la casa.

Alguna altra intervenció?

Senyor Ferran Costa pel Grup Parlamentari Independent.

El Sr. Ferran Costa:

Gràcies, senyora síndica.

Pel Grup Parlamentari Independent, per bé que parlaré en nom dels tres grups de la majoria. Vagi per endavant que òbviament, els grups de la majoria també donarem suport a aquestes bases reguladores de la transformació digital que avui posem i sotmetem a votació. No parlarem dels múltiples beneficis que aporta aquesta digitalització, els ha esmentat la senyora subsíndica fa un moment des de la tribuna. Deixi'm afegir, només que des del punt de vista de la consellera i el conseller general, sí que es valora molt positivament aquesta digitalització decidida de tots els processos d'aquesta casa. Aquesta eina, el que farà a partir d'ara, és presentar de manera sinòptica i també sistemàtica tots aquells mecanismes i palanques d'actuació que tenim els consellers i consellers generals al nostre abast per dur a terme la tasca parlamentària d'una manera, per tant, molt més simple, molt més eficaç,

molt més entenedora, sobretot per aquells, consellers i conselleres generals, doncs que arribin a aquesta casa la propera legislatura.

Dit això, també un senyal de profund agraïment d'aquesta decisió de tirar endavant aquesta digitalització, aquesta transformació digital de la casa que ens agradaria que es desplegués en tots els àmbits de l'administració pública, de totes les administracions públiques. Per tant, enhorabona per ser capdavaners, per completar aquest procés. I també agrair a totes les parts que són tots i cadascun dels treballadors de la casa, també passant pels membres de la Sindicatura. Per tant. Vagi per endavant aquest agraïment per part dels disset consellers i conselleres generals de la majoria.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor Costa, també ho faré arribar al personal del Consell.

Alguna altra intervenció?

Així doncs, acabades les intervencions, dono per acabat el debat. I si no hi ha objeccions, proposo l'aprovació de les bases reguladores de l'Administració Electrònica del Consell General per assentiment. Declaro aprovades les bases reguladores de l'Administració electrònica del Consell General.

Punt número 4. Examen i votació del Codi de conducta dels consellers Generals.

La Sindicatura sotmet a aprovació del Ple del Consell General, d'acord amb les atribucions que determina la disposició final tercera del Reglament del Consell General, el Codi de conducta dels consellers generals, el qual fou publicat en el Butlletí número 156/2022 del 16 de desembre.

Intervé per presentar la proposta la senyora Meritxell Palmitjavila Naudí, subsíndica general.

La Sra. Meritxell Palmitjavila:

Gràcies, senyora síndica.

El Consell va aprovar per unanimitat el 7 de febrer del 2019 el Reglament del Consell, vigent a dia d'avui. A la disposició final tercera s'encomana, i cito textualment: "a la Sindicatura, d'acord amb la Junta de Presidents, d'elaborar i sotmetre al Ple del Consell General un codi de conducta dels consellers generals en un termini màxim de 18 mesos a comptar de l'entrada en vigor del present Reglament". Així és que el Codi de Conducta neix de la voluntat explícita dels consellers generals en el moment de l'elevació i de l'aprovació del vigent Reglament del Consell. Es va treballar la reforma i consegüent modificació amb la representació de tots els grups parlamentaris de la legislatura 2015-2019. Alguns dels consellers, avui també presents en aquesta Cambra.

La metodologia de treball per a l'elaboració del Codi de Conducta ha estat similar i, doncs, representativa i participativa. Els consellers representants de tots els grups parlamentaris

que han treballat en aquest document han tingut l'oportunitat d'aportar noves propostes al text de treball inicial i de debatre-les totes amb l'objectiu, tant per la síndica com per jo mateixa, que aquest document fos acceptat i aprovat amb el consens de tots els grups parlamentaris.

La pandèmia de la Covid-19, la metodologia escollida i la necessitat de l'aprovació de la Llei de Transparència, accés a la informació i Govern obert ha fet que la concreció del text s'hagi dilatat en el temps més del què era convingut. No obstant això, i amb l'assentiment de la Junta de Presidents, avui des de Sindicatura podem presentar el Codi de conducta per a aprovació en aquesta Cambra.

Aquest Codi de conducta recull o completa els principis ètics de les regles de conducta bàsics regulats al capítol II del títol 1 del Reglament del Consell General, als quals els consellers generals s'han de cenyir. Així com les obligacions dels consellers i conselleres continguts en la Constitució, el Reglament del Consell General i la Llei qualificada electoral del referèndum, amb la finalitat de mantenir i reforçar la confiança de la ciutadania en la integritat i la transparència de l'actitud dels consellers i conselleres generals.

Aquest Codi de Conducta pretén abordar tots els àmbits essencials que integren el concepte de bon govern. S'articula en cinc capítols i dos disposicions finals. D'una banda, defineix els principis bàsics dels quals els consellers i les conselleres generals han d'ajustar sempre la seva actuació. Entre els quals cal destacar els d'integritat, honestedat, transparència, responsabilitat i austeritat, els quals venen determinats pel propi reglament del Consell. De l'altra, estableix les regles bàsiques de conducta dels càrrecs electes envers els ciutadans, els treballadors públics, les altres institucions i els mitjans de comunicació. Finalment, completa el règim d'incompatibilitats per raó del càrrec definit per la Llei. Defineix els interessos personals i regula els conflictes d'interessos i estableix les conseqüències d'un eventual incompliment, alhora que estableix també mecanismes de prevenció de conflictes d'interessos.

Un codi de conducta que ens obliga a una major transparència. Un codi de conducta que s'ha debatut intensament durant aquests darrers dos anys i que, per voluntat pròpia de tots els representants, ha volgut respectar la idiosincràsia de la nostra petita societat i garantir l'aplicació del privilegi que ens dona el punt 3 de l'article 51 del capítol 1 de l'organització del Consell General que marca la Constitució, que diu, i cito textualment: "Són electors i elegibles tots els andorrans que estiguin en ple ús dels seus drets polítics".

I vull acabar dient que ja que tenim aquesta sort i aquest privilegi, és d'obligat compliment, que les conselleres i els consellers ens mostrem honestos, vigilants i rigorosos amb la nostra tasca, amb les nostres formes, amb els nostres comportaments, a fi que la nostra ciutadania pugui continuar creient en el potencial de la democràcia.

Acabo agraïnt la feina a totes les persones que ho han fet possible la síndica general, la consellera Maria Martisella, la consellera Eva López, el conseller Font, el conseller Naudi, el conseller Camp i el secretari general, Josep Hinojosa. Conselleres i consellers, amb tot l'exposat, demano el vostre vot favorable a l'aprovació del Codi de conducta.

Moltes gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora Palmitjavila.

Iniciem el torn d'intervencions.

Els grups desitgen intervenir?

Senyora Montaner, no desitja intervenir?

Senyor Joan Carles Camp és el seu torn.

El Sr. Joan Carles Camp:

Gràcies, senyora síndica.

Em permetrà, senyora síndica, que en aquesta explicació de vot que tracta de la cuina interna del Consell General, m'hagi inspirat en el nostre savi Manual Digest d'Anton Fiter i Rossell del 1748. Aquest Manual Digest, al nostre humil entendre, és avui totalment vigent, sobretot en les bones pràctiques de l'administració i de la política andorrana. Com bé ha explicat la companya Meritxell Palmitjavila, la senyora subsíndica, doncs això ja estava aprovat, diguéssim, hi havia la voluntat de tots els grups parlamentaris de fer, doncs, aquest codi de conducta. I evidentment, els consellers de Terceravia compartim amb vostès de la responsabilitat i de les obligacions en l'exercici de càrrec que comporta ser conseller general. De fet, res de nou. Ja hi estem d'acord. No hem inventat res aquí i el Manual Digest ens diu: "Obrar sempre en tot amb rectitud d'intenció i tenir-la sempre per nivell de govern i de regiment". El que no compartim amb vostès o vostès no comparteixen amb nosaltres és que menys és més. I al final tenim, tenim tanta normativa interna, externa i a voltes tal afany de complir amb la normativa externa, tants canvis de normativa que costa d'aplicar o que simplement no s'aplica. O a voltes s'ignora la seva existència o no tenim el desplegament reglamentari corresponent.

En el cas que ens ocupa, tanta normativa, al nostre entendre, pot foragitar persones de molta vàlua a l'activitat pública de l'administració i de la política d'Andorra. Tot plegat tenim un popoti de lleis i de reglaments que generen una inseguretat jurídica, al nostre entendre, majúscula. I aquí, en l'exercici del càrrec de conseller general, el Manual Digest, al nostre entendre, ens aporta també diverses solucions. Una primera: "No multiplicar estatuts, ordinacions ni arrestos, sinó conservar-se exactament en tant que se puga ab los antics i sabuts quals han de ser guardats amb tot rigor". Una segona: "Obeir sempre els mandatos superiors, però no interessar-se en que per aquells no se facen moltes lleis, sinó observar les antigues amb les quals s'ha viscut en pau fins a temps present". I una tercera: "Examinar els negocis i coses despacio, tant que se puga. Determinar-les amb madur consell, però determinar-les i executar-les amb pretesa en haver-hi cojuntura". Tot plegat fa que el Manual Digest de 1748 ens dona una lliçó de com actuar.

Però el Consell General a voltes continua amb la seva. I malgrat que ara, a final de legislatura, doncs es predica el contrari, de vegades prediquem el què no es creu. Aquestes màximes entenem nosaltres que són totalment aplicables al codi de conducta, en aquest codi de conducta que estem fent. Com saben, Terceravia estem a favor d'un codi de

conducta. Estem a favor de la integritat, de la transparència, de la responsabilitat, de la honestedat, de tot allò que comporta estar a l'alçada del servei públic i de l'exercici del càrrec. Però hi han algunes parts d'aquest codi de conducta, que ja els hi hem fet saber en el si de la comissió, que no hi estem prou còmodes. Els hi hem fet saber. No, en farem un debat aquí. Però i d'altres que sí, que hi estem totalment a favor i que ja teníem legislació o remissions que ens feien estar d'acord en aquest. Per tant, el nostre vot no serà favorable a aquest codi de conducta.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor conseller.

Alguna altra intervenció?

Senyor Font, pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata. Endavant.

El Sr. Jordi Font:

Gràcies.

Bé per nosaltres, donada l'aportació important que representa per la garantia democràtica d'aquesta cambra votarem favorablement a aquest codi de conducta.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor conseller.

Alguna altra intervenció?

Senyora Martisella pel Grup Parlamentari Demòcrata.

La Sra. Maria Martisella:

Gràcies, senyora síndica.

Aquest codi de conducta evidentment dona compliment a, tal com ha dit la subsíndica, a l'encomana que al seu dia es va fer la passada legislatura, quan es va modificar el reglament del Consell General. I per tant, doncs, avui estem donant compliment a aquest encomana que vam votar, si mal no recordo, a la unanimitat, la passada legislatura tots els consellers que estàvem aquí. I alhora també m'agradaria recordar que també s'emmarca dins de les recomanacions que El Greco, el Grup d'Estats Contra la Corrupció, ens encoratja sempre i ens recomana d'incloure dins de la nostra normativa, i aquest codi de conducta inclou tots aquests paràmetres.

No voldria entrar, però sí que és cert que se'm fa una mica difícil entendre i l'únic que puc fer és lamentar el sentit del vot de Terceravia, perquè la senyora subsíndica ja ho ha

comentat hi hem treballat durant tota aquesta legislatura, hem fet 20 reunions i han estat molt profitoses, i crec que doncs que els punts on no es troben còmodes Terceravia, ho haguéssim pogut treballar i arribar a trobar aquest encaix per poder avui votar aquest codi de conducta a la unanimitat, que és el que ens hagués agradat. En tot cas, els grups de la majoria votarem favorablement.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora consellera.

Si no hi ha més intervencions.

Doncs acabades les intervencions, s'obre un breu termini de temps per votar.

Senyora secretària si vol procedir a donar lectura dels resultats, si us plau.

La Sra. secretària:

Gràcies, senyora síndica.

24 vots a favor, 0 en contra i 4 abstencions.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè.

A la vista del resultat declaro aprovat el Codi de Conducta dels Consellers Generals.

Punt número 5. Examen i votació de l'Estatut del Personal del Consell General.

La Sindicatura sotmet a aprovació del Ple del Consell General, d'acord amb les atribucions que determina la disposició final segona del Reglament del Consell General, l'Estatut del Personal del Consell General, el qual fou publicat en el Butlletí número 156/2022 del 16 de desembre.

Intervé per presentar la proposta la senyora Meritxell Palmitjavila, subsíndica general.

La Sra. Meritxell Palmitjavila:

Perdoneu. Gràcies, senyora síndica.

Avui presento en aquest ple l'aprovació de l'Estatut del Personal del Consell General. La Constitució, en el seu article 54, diu i cito textualment: "El Consell General aprova i modifica el seu reglament per majoria absoluta de la Cambra, fixa el seu pressupost i regula l'estatut del personal al seu servei". La mateixa Constitució deixa clar que el Consell General té autonomia pròpia per elaborar l'estatut del seu propi personal. Així, el text que

suposadament aprovarem avui en aquest ple dona compliment a una encomana del text de la Constitució aprovada el 1993 i respon també a una reivindicació de fa més de 20 anys dels mateixos treballadors de la casa.

Tant per la síndica com per jo mateixa, era de cabdal importància que aquest text tingués el màxim consens possible per part del personal i dels grups parlamentaris constituïts en aquesta legislatura. La metodologia emprada ha estat, doncs, molt representativa i participativa. Per una banda, es va crear un grup de seguiment de l'elaboració de l'Estatut, format per representants dels diferents grups parlamentaris per debatre i consensuar aspectes més polítics. Per una altra banda, amb el nomenament per part dels treballadors d'una comissió de personal que representés a tots els departaments que ha mantingut reunions periòdiques amb la consellera Salazar i jo mateixa com a dinamitzadora en representació del Grup de seguiment per avançar en la negociació del text.

El treball sobre l'elaboració de l'Estatut es va anunciar el 2019, però no es va activar fins al juny del 2020 per la pandèmia de la Covid-19, que ens va obligar a mantenir-nos aïllats als propis domicilis. Avui, tot i que pot semblar que ha passat una eternitat, val la pena recordar-ho, ja que ha marcat dos anys llargs de legislatura. És un document que s'ha debatut intensament, més de vint reunions durant aquests darrers dos anys i al qual es va incorporar també un assessor jurista extern a partir del gener del 2022, per acabar de polir el cos i la forma. L'Estatut recull en un sol document tot allò que els treballadors tenien decretat en termes de funcionament laboral i alhora completa amb noves consideracions, amb la finalitat de ser un instrument que fixa els drets i deures dels treballadors i que pretén professionalitzar, estructurar i ordenar i facilitar la gestió dels seus recursos humans al servei sempre de les necessitats del Consell General.

Aquest document dona seguretat jurídica a totes les decisions que es puguin prendre d'aquí en endavant i respecta el principi d'equitat i d'igualtat. S'articula en 14 capítols similars als que concreta la Llei de la funció pública, i no m'estendré a explicar-los un per un. Voldria, però, fer èmfasi en els aspectes més innovadors, com poden ser el manual descriptiu dels llocs de treball, una eina que defineix les competències del lloc de treball de les persones treballadores i les funcions i les tasques que han de desenvolupar. La concreció de la carrera professional, la formació i la gestió de l'acompliment, el reglament dels quals s'hauran d'elaborar amb la participació de la comissió de Personal, que haurien de permetre al treballador créixer professionalment, econòmicament i, alhora, donar una millor professionalització al Consell General. Així mateix, la regulació del sistema de compensacions i de permisos retributius hauria de ser també un instrument de conciliació equilibrada entre les necessitats familiars i de la persona i les necessitats per un bon funcionament sostenible del Consell General. S'actualitza la graella salarial a l'annex 1, passant de 15 nivells a 12 nivells, mantenint la franja salarial actual.

L'Estatut del personal del Consell General, que us demanem d'aprovar avui, és un text que respecta en un molt alt percentatge l'històric de les persones que porten treballant molts anys en aquesta casa i, alhora, és un instrument que dona tots els elements per desenvolupar unes bases reguladores modernes que s'adaptin a les necessitats actuals de la vida del Consell General. Aquest Estatut, que estableix les bases per a una participació

estructurada del personal a través de la creació de la Comissió de Personal, que els dona el dret de fer arribar la seva veu en la millora dels serveis que ells presten.

Vull agrair la participació i dedicació de les conselleres generals que han fet el seguiment de tota l'elaboració. La síndica general, la consellera Ferrer i especialment la consellera Salazar, que per la seva expertesa ha contribuït a donar llum als dubtes jurídics relacionats amb el treball i a cercar el millor consens possible. Acabo agraint la bona predisposició i implicació de tot el personal de la casa i confio que el debat al voltant del desplegament en bases reguladores d'aquest Estatut els faci conscients del privilegi que implica treballar al Consell General com a institució de més de 700 anys d'història. El prestigi a la institució no només es pot mantenir pel tarannà, el saber fer, el saber ser i el saber estar dels consellers elegits, sinó que també pels dels treballadors que en formen part i que han de fer valdre els seus drets en forma mesurada i buscant el màxim de professionalització i d'estima per la casa. Amb tot l'exposat, demano el vostre vot favorable a l'Estatut del personal del Consell General.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora subsíndica.

Alguna intervenció?

Senyora Montaner, endavant.

La Sra. Carine Montaner:

Gràcies, senyora síndica.

Volia agrair la majoria per haver acceptat la proposta d'Andorra Endavant pel que fa, per deixar la possibilitat als empleats del Consell General de tenir una feina suplementària, complementària, en el cas que no s'arribi al salari intermitjà a nivell del Consell General. Gràcies per haver acceptat. Penso que és un plus per als empleats de la casa. Era necessari.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora consellera.

Alguna altra intervenció? D'acord.

Doncs acabades les intervencions, dono per acabat el debat i si no hi ha objeccions, proposo l'aprovació de l'Estatut del personal del Consell General per assentiment. Declaro aprovat l'Estatut del personal del Consell General.

Punt número 6. Examen i votació del projecte de llei de modificació de la Llei 9/2005, del 21 de febrer, qualificada del Codi penal.

L'informe de la Comissió legislativa de Justícia, Interior i Afers Institucionals ha estat publicat en el butlletí número 157/2022 del 19 de desembre.

Intervé per exposar l'informe de la Comissió el Molt Il·lustre Senyor Raul Ferré, nomenat ponent per part de la comissió. Endavant.

El Sr. Raul Ferré:

Gràcies, senyora síndica.

El propassat 7 de novembre, la Comissió Legislativa de Justícia Interior i Afers Institucionals em va nomenar ponent del Projecte de Llei de modificació de la Llei 9/2005, del 21 de febrer, qualificada del Codi Penal i com tal exposo avui davant del Consell General l'informe de la Comissió. La Comissió Legislativa de Justícia, Interior i Afers Institucionals va examinar durant les reunions mantingudes els dies 3, 14 i 21 de novembre, 12 i 15 de desembre, el referit projecte de llei, així com les 39 esmenes a l'articulat presentades. Vuit, presentades de manera conjunta pel Grup Parlamentari Demòcrata i el Grup Parlamentari Independent una presentada pel Grup Parlamentari Demòcrata. Dues presentades pel Grup Parlamentari de Ciutadans Compromesos. Nou, presentades pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata. I, finalment, dinou presentades pel Grup Parlamentari de Terceravia, Unió Laureiana i Independent. D'aquestes, vuit han estat aprovades per unanimitat, quatre per majoria, onze han estat rebutjades, tretze han estat retirades per, posteriorment ser aprovades per unanimitat mitjançant transacció. Una ha estat també retirada i aprovada per majoria mitjançant transacció. Finalment, dues han estat retirades.

A banda, la Comissió Legislativa de Justícia Interior i Afers Institucionals també ha aprovat dues esmenes tècniques. D'una banda, s'ha modificat el títol original del projecte de llei per afegir-hi la paraula "qualificada". Al tractar-se d'un projecte de llei que modifica una llei qualificada, cal que aquesta consideració també figuri al títol de la llei. Finalment, i com a conseqüència de l'aprovació de l'esmena 11 de l'informe del ponent, s'ha procedit a suprimir del Projecte de llei, l'article 4 de modificació de l'article 66 de la Llei 9/2005, del 21 de febrer, ja que finalment no s'ha modificat respecte el redactat actualment vigent. Del resultat de la votació de les esmenes se'n desprèn l'informe de la comissió, el text del qual es sotmet avui a la consideració d'aquesta cambra.

Moltes gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor conseller.

Iniciem el torn d'intervencions.

Pel Govern, senyor Josep Maria Rossell, teniu la paraula.

El Sr. Josep Maria Rossell:

Gràcies, senyora síndica.

Avui es sotmet a votació el projecte de llei de modificació de la Llei 9/2005, del 21 de febrer, qualificada del Codi Penal. Un projecte de llei que adapta el Codi Penal als delictes relatius a les noves tecnologies per tal de protegir adequadament els ciutadans i les empreses del país i garantir la confidencialitat, la integritat i la disponibilitat dels sistemes d'informació. Així mateix, el projecte de llei adequa el nostre marc normatiu, els convenis internacionals signats pel Principat d'Andorra i la normativa europea, a més d'introduir canvis en matèria de política criminal que reforcen i milloren la tipificació de determinats delictes.

Entrant en el contingut del projecte de llei, passo a exposar les principals novetats que introdueix. En primer lloc, s'adequa el concepte de discapacitat a la Llei 27/2017, del 30 de novembre, de mesures urgents per a l'aplicació del conveni relatiu als drets de les persones amb discapacitat, fet a Nova York el 13 de desembre del 2006 i a l'esmentat conveni. Així mateix, s'amplia el concepte de publicitat per adaptar-lo als temps actuals, incloent-hi altres mitjans d'expressió o de comunicació social, mitjançant Internet o fent ús d'altres tecnologies de la informació i la comunicació, de manera que la comunicació es faci accessible a un elevat nombre de persones, i s'introdueix la definició de data informàtica i de sistema d'informació amb l'objectiu de donar una major seguretat jurídica.

Atesa la proliferació d'assetjaments a través de xarxes socials i Internet, el text inclou un tipus penal específic per a qui utilitza un mitjà de comunicació social, Internet o altres tecnologies de la informació i la comunicació per espiar o assetjar una altra persona, o publicitar o difondre de qualsevol altra manera missatges o gravacions d'assetjaments o agressions, i altera així greument el desenvolupament de la vida quotidiana de la víctima. Així mateix, si la víctima és una persona amb la que té un vincle determinat o es tracta d'un menor d'edat o persona vulnerable per raó de malaltia o deficiència física o psíquica, la pena ha de ser de presó de fins a dos anys.

Es modifiquen els articles relatius al tràfic d'éssers humans amb la finalitat d'extracció d'òrgans, amb la finalitat de treball o serveis forçats, d'esclavatge, servitud o mendicitat i amb la finalitat d'explotació sexual, seguint les recomanacions efectuades pel Grup d'Experts contra el Tràfic d'Éssers Humans del Consell d'Europa, GRETA, en el seu informe relatiu a la implementació del Conveni del Consell d'Europa sobre la lluita contra el tràfic d'éssers humans a Andorra, concretament el corresponent al segon cicle d'avaluació.

En aquest sentit, el segon informe sobre la implementació del conveni per part d'Andorra va ser adoptat pel GRETA en la trenta-quatrena reunió plenària que va tenir lloc el primer trimestre del 2019. I en aquest informe, el GRETA constata que des de l'adopció del primer informe del 2014, Andorra ha fet importants progressos en diverses àrees i fa una sèrie de recomanacions per millorar la implementació del conveni al país, les quals requereixen modificar evidentment el Codi Penal i que s'inclouen en el text que avui es sotmet a votació en aquesta cambra.

En aquesta mateixa línia, es tipifica una nova conducta, concretament el fet de sotmetre una persona a un treball o a un servei forçat. En aquest sentit, si bé l'acte de sotmetre un

tercer a esclavatge o a servitud ja es troba tipificat, s'ha modificat i completat l'article 134 del Codi Penal per tal de poder castigar aquesta conducta i per coherència amb la modificació de l'article 134 bis, la qual introdueix la tipificació de tràfic d'éssers humans amb finalitats de treball o serveis forçats. Sense la modificació de l'article 134 l'acte de forçar algú a treballs o serveis forçats només seria típic en els supòsits en què hi hagués tràfic d'éssers humans, mentre que si la conducta es dugués a terme sense aquest element, aquesta seria atípica. Així mateix, s'estableix que si la víctima és menor de 18 anys o és especialment vulnerable, d'acord amb la seva condició física o psíquica o una discapacitat, la pena s'ha d'imposar en la meitat superior.

Aquestes modificacions també s'adeqüen al Codi Penal al protocol per prevenir i reprimir i sancionar el tràfic de persones, especialment dones i infants, que complementa el Conveni de les Nacions Unides contra la delinqüència organitzada transnacional, el qual es configura com un instrument universal que aborda tots els aspectes del tràfic d'éssers humans. Cal destacar també que al llarg de tot el projecte de llei es preveu un tractament específic quan existeixen elements relatius a noves tecnologies i en aquest sentit s'estableix que amb relació a diversos delictes, com per exemple l'experimentació i comercialització d'òvuls humans fecundats, l'afavoriment de la prostitució, entre altres, la pena s'imposa en la meitat superior quan el delicte es cometi a través d'un mitjà de comunicació social per mitjà d'Internet o mitjançant l'ús d'altres tecnologies de la informació i la comunicació, de manera que es faci accessible a un elevat nombre de persones.

El text inclou un nou tipus penal relatiu a la difusió de pornografia en relació amb menors d'edat, consistent a dur a terme diferents actes en relació amb material pornogràfic infantil o qualsevol contingut sexual d'un menor d'edat o una persona amb incapacitat a través d'un mitjà de comunicació social, per mitjà d'Internet o mitjançant l'ús d'altres tecnologies de la informació i la comunicació, de manera que es faci accessible a un elevat nombre de persones. També es preveu la inclusió de dos nous tipus penals relatius a situacions que cada cop estan més esteses, consistents en l'ús de mitjans de comunicació social, Internet o altres tecnologies de la comunicació per a l'explotació sense autorització d'imatges o gravacions audiovisuals o qualsevol altre material de contingut íntim, i per obtenir amb engany o amenaces, satisfacció sexual a través d'imatges eròtiques, pornogràfiques o qualsevol altra informació sexual de la víctima.

El projecte de llei reforça el tipus penal d'obtenció o ús il·lícit de dades personals automatitzades, afegint-hi l'acció d'accedir a dades personals, contravenint les normes legals de protecció de dades personals. Com esmentava a l'inici de la meua intervenció el text inclou modificacions per tal d'adequar el Codi Penal a la normativa europea i, en el cas de la modificació dels articles 209 i 210 relatius a l'estafa qualificada i a l'estafa informàtica. Aquests articles es modifiquen per tal de donar compliment als compromisos adquirits amb la signatura de l'Acord Monetari entre el Principat d'Andorra i la Unió Europea. En aquest sentit, com bé saben, l'esmentat acord va acompanyat d'un annex que s'ha anat actualitzant de manera periòdica i que assenyala els actes jurídics i les disposicions normatives de la Unió Europea que l'Estat andorrà s'ha compromès a implementar en el seu ordenament jurídic, en els termes establerts a l'article 8 de l'acord esmentat.

Així, en virtut d'aquest acord, Andorra s'ha compromès a implementar, entre altres, en l'ordenament jurídic, la Directiva 2019/713 del Parlament Europeu i del Consell del 17 d'abril del 2019 sobre la lluita contra el frau i la falsificació dels mitjans de pagament diferents de l'efectiu i per la qual es substitueix la Decisió Marc 2001/413/JI del Consell. Amb el mateix objecte, es modifiquen els articles 430 i 431 relatius al concepte de moneda i a la creació i posada en circulació de moneda inautèntica. També cal posar en relleu la modificació dels articles 409 i 410 del Codi Penal per tal d'implementar a l'ordenament jurídic andorrà la Directiva 2018/1673 del Parlament Europeu i del Consell del 23 d'octubre del 2018, relativa a la lluita contra el blanqueig de capital mitjançant el dret penal, també coneguda com a Sisena Directiva de Blanqueig, de conformitat amb l'annex de l'Acord Monetari.

Així mateix, es modifica l'article 225 relatiu als atacs contra els sistemes d'informació, transposat majorment al contingut de la Directiva 2013/40 de la Unió Europea, del Parlament Europeu i del Consell del 12 d'agost del 2013, relativa als atacs contra els sistemes d'informació i per la qual se substitueix la Decisió marc 2005/2022/JAI del Consell. També s'introdueixen millores tècniques en relació als delictes contra la propietat intel·lectual i s'introdueixen nous tipus penals relatius a l'ús de la tecnologia i a la intervenció de prestadors de serveis de la informació.

El projecte de llei també incorpora novetats en relació als delictes contra la seguretat del trànsit, com és la modificació de l'article 270 del Codi Penal, en el sentit de no requerir, com a element addicional del tipus penal, de conducció temerària, que aquesta conducció posi efectivament en perill concret la vida o la salut de les persones, sinó que la mera conducció temerària es considerarà delictiva. Així mateix, quan en la conducta prevista concorri alguna circumstància, com pot ser el fet de posar en perill concret la vida o la salut de les persones, causar danys a altres vehicles o a béns públics o privats, fer difusió pública de l'acte de conducció temerària a través de qualsevol mitjà de comunicació social, internet o altres tecnologies de la informació i la comunicació, o fer ostentació de l'incompliment de les normes del codi de circulació, s'han d'imposar les penes de presó de sis mesos a tres anys, la de privació del permís de conduir o privació de conduir vehicles, segons escaigui, de dos a sis anys i de multa de 3.000 euros a 60.000 euros.

Cal destacar que, amb relació a l'article relatiu a la conducció sota l'efecte de les drogues, s'estableix que, a més de les penes previstes, s'ha d'imposar una multa que pot anar dels 300 fins als 3.000 euros i s'incorporen millores tècniques per tal de donar més seguretat jurídica. A més, es modifica l'article relatiu al refús de sotmetre's a la prova del control de tòxics o d'alcoholèmia, amb l'objectiu d'evitar que aquest refús resulti més favorable penalment que el resultat delictiu de la mateixa prova.

Es modifica l'article 364 amb relació a altres infraccions amb finalitat terrorista per tal d'adequar al Codi Penal el protocol addicional a la Convenció del Consell d'Europa per a la Prevenció del Terrorisme. Novament en relació amb els delictes tecnològics, el projecte de llei inclou un nou article 446 bis, que preveu diferents conductes en les quals es pot cometre un delictes de falsedat informàtica. I finalment, el projecte de llei inclou la modificació de l'article 484, d'acord amb la sentència del Tribunal Constitucional del 17 de gener del 2022 que declara inconstitucional aquest article del Codi Penal en la redacció atorgada per la

disposició final primera de la Llei 13/2020, del 29 d'octubre, qualificada de modificació de la Llei 30/2018, del 6 de desembre, qualificada de seguretat pública.

Senyores i senyors consellers, d'acord amb el que he exposat, i tenint en compte la importància i les implicacions que tenen les modificacions previstes en el projecte de llei que avui es sotmet a votació, demano el seu vot favorable en el projecte de llei de modificació de la Llei 9/2005, del 21 de febrer, qualificada del Codi Penal.

Moltes gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor ministre.

Iniciem les intervencions.

Senyora Carine Montaner Raynaud, consellera general no adscrita, és el seu torn.

La Sra. Carine Montaner:

Gràcies, senyora síndica.

Avui es sotmet a votació la llei de modificació del Codi Penal. Com diu la frase popular, l'infern està pavimentat de bones intencions. Aquí la majoria, aprofitant de la necessitat de canviar el Codi Penal, incorpora per Andorra Endavant dos elements perillosos i arbitraris. I ara m'explico. La conducció temerària sense posar en perill una persona, pensem que tot el tema de la retirada del carnet de sis anys, multa de 60.000 euros i presó entre tres mesos i tres anys és una mica exagerat. I el tema de *fake news* també. Podem veure que a nivell de *fake news*, en el període de la Covid, inclús els estats es van equivocar i van titllar persones de difondre *fake news* quan no eren *fake news*.

Des d'Andorra Endavant veiem que el Govern està obrint una caixa de Pandora i aquí nosaltres no hi estem d'acord. Afegir aquest concepte d'arbitrarietat a les disfuncions del sistema judicial andorrà, doncs pensem que ens hi farem mal. Efectivament, alguns ciutadans tenen suspicàcies que els tentacles del poder arriben fins i tot a la justícia. Quants de nosaltres hem rebut queixes de ciutadans? Amb tota la feina que hi ha a nivell de la justícia. Amb tota la feina que hi ha per impulsar el control dels batlles, magistrats, fiscals. Amb tota la feina que hi ha per tot el tema d'execució de les sentències. Amb tota la feina que hi ha per impulsar la inspecció independent dels batlles, magistrats i fiscals en cas de suspicàcies de corrupció, tràfic d'influència o laxisme. Amb tota la feina que hi ha per impulsar la separació de poders. Pensem des d'Andorra Endavant que és un error afegir alguns conceptes d'arbitrarietat. L'arbitrarietat és un perill i provoca una inseguretat jurídica a nivell de les nostres institucions. És per aquest motiu que votarem abstenció a aquest projecte de llei.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora consellera.

Pel grup parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents, senyor Joan Carles Camp. Endavant.

El Sr. Joan Carles Camp:

Sí. Gràcies, gràcies, senyora síndica.

Bé, com ha dit aquí el Raul Ferré explicant l'informe del ponent, nosaltres, Terceravia, hem presentat aquí 19 esmenes i posteriorment, doncs, el ministre Rossell ha explicat amb prou detall la necessitat de les modificacions per intentar, doncs, millorar en la mesura del possible el Codi Penal. Nosaltres, d'aquestes 19 esmenes que hem presentat, doncs 7 han estat modificades via transacció per intentar millorar el redactat tant com s'ha pogut. I algunes, al nostre entendre les de més calat, no han estat acceptades. Malgrat tot, doncs, és una millora necessària del Codi Penal per complir amb els estàndards que avui pertoquen. Doncs, senyor ministre, votarem a favor de la modificació del Codi Penal.

Moltes gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor conseller.

Pel Grup Parlamentari Independent, senyora Eva López.

La Sra. Eva López:

Moltes gràcies, senyora síndica.

Si m'ho permet, faré una única intervenció en nom de la majoria.

En relació a la intervenció de la senyora Montaner, comentar-li que li hem de dir que la conducció temerària s'ha de castigar sempre. No ens diu per què no s'hauria de castigar, simplement ens diu que és una mica exagerat. No entenem aquesta aportació. D'altra banda, penso que li donarem una alegria, ja que no ha estat conscient que el delictes de *fake news* o de notícies falses va ser retirat a proposta i esmena del Partit Socialdemòcrata i de la majoria. Per això li comento que vam considerar que podria entrar en contradicció amb els drets de llibertat, d'expressió, de comunicació i d'informació i per això es va presentar una esmena i es va retirar. No consta dins del Projecte de Llei.

Dit això, efectivament, tal i com hem exposat, el Projecte de Llei correspon a una modificació extensa del Codi Penal. Des de la majoria no hem fet moltes propostes d'esmena en considerar que el text era molt acurat. Es va considerar, tal com hem dit, fer una esmena per tal de suprimir el delictes de notícies falses o *fake news*. Es considera que aquest delictes pot ser perseguit per la via civil. Es considera, no obstant, una circumstància agreujant la ostentació o la difusió de la infracció a través de qualsevol mitjà de comunicació o xarxa

social, tal i com bé ha exposat el ministre. També s'introdueix un article per a perseguir conductes de difusió de vídeos o fotografies contra la intimitat de les persones. El que es pretén amb aquest augment de la sanció és precisament aturar el creixement exponencial dels delictes relacionats amb les noves tecnologies.

Pel que fa al canvi relatiu al delicte contra el prestigi de les institucions, hem de dir que les lleis en cap moment poden tenir noms i cognoms. Seria contrari als fins que legitimen l'activitat legislativa introduir o modificar un article per castigar a una persona o a un grup de persones de manera especial. La modificació de l'article correspon simplement a la protecció que han de tenir les institucions d'aquest país el Consell General, el Govern, el Consell Superior de la Justícia, els òrgans judicials, el Ministeri fiscal o els Comuns. A l'entendre dels grups de la majoria del Govern, no pot ser d'una altra manera. El Consell sempre ha de legislar per l'interès comú, els interessos generals i no individuals. Sempre ha de defensar l'honor de les institucions.

Igualment, a partir de l'aprovació de la llei, la conducció temerària i la conducció sota els efectes de l'alcohol seran delictes amb una pena superior si es realitzen mitjançant la difusió per les xarxes socials. No volem cap tipus d'exemple a les xarxes socials. La reforma inclou penes de presó de més d'un any i multes fins a 3.000 euros per conduir sota els efectes de substàncies tòxiques. En cas de conduir un vehicle de transport col·lectiu o superior a 3.500 quilos, poden arribar a dos anys de presó i 6.000 euros. També es castigarà amb un any de presó les persones que refusin sotmetre's a una prova de control de tòxics o d'alcoholèmia. Per conducció temerària es pot ingressar a la presó de tres mesos a tres anys, tal i com bé ha assenyalat la consellera Montaner. A més, en cas de posar en perill la vida o la salut de les persones, causar danys a béns públics i privats, fer ostentació o difusió a través de qualsevol mitjà de comunicació de l'incompliment de les normes se sumaran multes de fins a 60.000 euros. Les penes preveuen la privació del carnet de conduir en tots els casos i també es podria fer el decomís del vehicle.

En aquest punt m'agradaria respondre al company de Terceravia + Unió Laurediana + Independents, Joan Carles Camp, tal i com ja vam fer a la comissió. A l'entendre dels grups de la majoria, el text és acurat i tampoc conté defectes que s'haurien d'haver esmenat. Des de la majoria no vam considerar oportú acceptar, perquè es podria donar lloc a situacions gairebé absurdes, pel cas de la pretensió relativa a eximir a l'acusat del delicte de calúnnia, si ha existit una denúncia o querella pel fet criminal que l'hagi imputat. Tampoc hem cregut acceptable introduir números clausus totes les conductes que puguin donar origen al delicte de blanqueig de diners i valors. Per tots aquests motius, des dels grups de la majoria donarem suport al projecte de llei presentat pel ministre de Justícia i Interior.

Moltes gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora consellera.

Pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata, senyora Judith Salazar, teniu la paraula.

La Sra. Judith Salazar:

Gràcies, senyora síndica.

Bé, em permetran els companys de cambra que no m'estengui amb les explicacions dels canvis que aporta la modificació del Codi Penal perquè el ministre ja ho ha fet abastament i crec que seria reiteratiu. Sí que m'agradaria explicar quin va ser el comportament del Grup Parlamentari Socialdemòcrata en comissió pel que fa a les esmenes presentades. Dir en un primer moment que, malgrat els canvis que proposa el codi, vam presentar molt poques esmenes perquè entenem que els canvis que es proposen són tècnics i essencialment donen compliment als requeriments internacionals. Dintre d'això vam presentar 9 esmenes, de les quals només va estar rebutjada en comissió una sola i és a la que m'agradaria referir-me.

Nosaltres proposàvem que se suprimís del Codi Penal els delictes contra l'honor de les institucions. I explicaré per què proposem aquesta supressió. En una recomanació directa que fa l'ONG Amnistia Internacional, que recordem que és una de les paradigmàtiques en la defensa dels drets humans, es recomanava al Govern d'Andorra que suprimissin aquest tipus de delictes perquè entenen que les institucions no tenen honor, que l'honor és una qualitat vinculada a la condició personal i que, per tant, si hi ha persones que poden haver malmès el seu honor, tenen la seva possibilitat de reparació en seu civil.

I doncs, per tant, entenent que el dret penal ha de ser, el que se li diu, el dret d'última ratio, és a dir, que només l'hem de fer servir i utilitzar en els casos més extrems de contravencions a l'ordenament jurídic. I seguint com deia la recomanació d'Amnistia Internacional, proposàvem la supressió d'aquest tipus de delictes que no va prosperar en comissió. He de dir que ja era, a lo millor sí que aquí fem, ens avancem, però ja imaginàvem que això seria així i per tant, entenem que això no ha de condicionar el sentit del vot general que donarem a la llei, que serà, com no podia ser d'altra manera, favorable en la línia del què venim fent amb totes aquelles modificacions que ens porta el Ministeri de Justícia i Interior per tal de millorar el sistema judicial. Per tant, insisteixo, el vot del Grup Parlamentari Socialdemòcrata serà un vot favorable a aquesta modificació del Codi Penal.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora consellera.

Iniciem el segon torn d'intervencions si el Govern ho desitja. Senyor Rossell, teniu la paraula.

El Sr. Josep Maria Rossell:

Gràcies, senyora síndica.

Bé, començaré per ordre a rebatre una mica, doncs, el que s'ha comentat en relació a aquest projecte de llei. I començaré per ordre d'intervenció. Pel què fa a la senyora Montaner, bé dir-li a la senyora Montaner, bé, vostè fa dues observacions en aquesta llei,

una és amb relació a la conducció temerària que considera que entrar en aquesta matèria i tipificar aquest delictes i pel què fa doncs a la pena, doncs que sigui més gran, doncs considera que no és l'adequada, d'una banda. I després fa relació també a les *fake news*, com molt bé li ha dit la senyora consellera López, doncs el tema de les *fake news* ja es va suprimir, per tant, ja no forma part d'aquest projecte de llei. Això demostra, una vegada més, vull dir, el poc rigor a l'hora de, potser, d'estudiar els textos legislatius, mirar-se una mica el contingut de les lleis. Potser està més acostumada a llegir, doncs, articles periodístics. Potser és una fórmula, eh? Jo no soc ningú per donar lliçons a ningú. I evidentment, senyora Montaner, vostè sap que jo també li tinc un afecte personal. Però sí que li recomanaria, doncs que sí, que de tant en quant, doncs es llegís una mica els textos, per tal de saber també després quan un ha d'anar a la cambra, doncs saber una mica, doncs, quin contingut i quines paraules es diuen, no?

Dit això, també comentar-li que clar, potser vostè d'alguna manera no sé com dir-li, potser s'ha equivocat de debat, no? Potser parlar sobre els batlles i els fiscals i tot això tocava en el seu moment. No sé si en aquell moment vostè, quan es va parlar de la modificació de la llei qualificada de la justícia, estava present o no estava present, ara no me'n recordo. Crec que potser era en aquell moment en el qual s'havia vostè de, potser, pronunciar, era el moment potser més escaient. Bé, aquí es tracta de política criminal, senyora Montaner. Aquí es tracta de veure quins són aquelles accions, aquelles que s'han de tipificar i, evidentment, si cal tipificar-les o cal agreujar-les. No sé si evidentment s'ha llegit el text, però si se l'ha llegit, doncs veurà que hi ha tota una sèrie d'agreujants, doncs que s'han afegit en aquest text i que crec que són de bona política criminal. És molt subjectiu. Vostè pot pensar d'una manera. Nosaltres pensem d'una altra. Ja ha quedat demostrat, doncs, en la seva intervenció. Només dir-li que potser la pròxima vegada, doncs, tingui més rigor a l'hora d'analitzar els textos legislatius.

Pel que fa, doncs, a Terceravia. Doncs agrair-li, senyor Camp, una vegada més, doncs el seu recolzament. Sé que vostès, doncs, es miren les lleis. En aquest cas, doncs les analitzen. Penso que el seu vot contribuirà a una vegada més, doncs que la política criminal d'Andorra, doncs, es vegi reforçada. I per tant, doncs, els hi volia agrair, doncs, el seu vot favorable.

Pel què fa tots els grups de la majoria, com no pot ser d'una altra manera, doncs senyora López, agrair-los el seu recolzament. Sé que han tingut vostès també feina, juntament doncs amb el Grup Socialdemòcrata, que també m'hi referiré posteriorment, a l'hora de potser de modificar alguns aspectes, esmenar algunes qüestions relatives a la llei. Bé, penso que potser això ha donat peu a que s'hagi millorat el text. Per què no? Pel que fa a les *fake news*, des de Govern teníem una visió, que potser que potser no era l'adequada. Bé, des d'aquí el Consell s'ha considerat que aquesta qüestió, aquesta qüestió, s'havia d'esmenar. Només faltaria, doncs agrair-li, doncs, el vot favorable en aquest sentit.

I finalment, pel que fa a la senyora Salazar, bé, vostè i jo sempre hem tingut aquest idil·li durant el llarg d'aquesta legislatura, doncs agrair-li. Ha estat un plaer, doncs, aquests, aquests quatre anys d'estar treballant conjuntament. Penso que tots aquests textos, doncs, que fan relació amb el món de la justícia, contribuiran i milloraran a la justícia en general. N'estic convençut. Vostè hi té una part important i hi ha contribuït directament, el seu Grup

Parlamentari igualment. Penso que, en aquest sentit, agrair-li el seu esforç. En algunes coses, doncs no les hem pogut admetre, però en general vostès sempre han tingut un cert sentit d'Estat en aquesta qüestió i per tant, donar-li les gràcies.

Moltes gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor ministre.

Senyora Montaner, és el seu torn, si així ho desitja.

La Sra. Carine Montaner:

Gràcies, senyora síndica.

Només dir que celebro la retirada de les *fake news*. Efectivament, havia mirat el text inicial i no havia vist que s'havia retirat aquesta part. Doncs aquí ho celebro. L'article 33, diguéssim del punt 3.c per la conducció temerària. I és aquí que jo hi veig un risc. Per tota la resta, a nivell del text, hi estic d'acord. Però fixeu-vos: "Quan el conductor", és a dir aquí estem parlant de conducció temerària en el sentit ampli, i parla: "Quan el conductor hagi fet difusió pública de l'acte de conducció temerària a través de les xarxes socials". Però clar, no diu si posa en perill una altra persona. Imagineu un derrapatge, per exemple, com fan els joves, els derrapatges en un pàrquing. Veieu? És a dir, que aquí el text per mi és massa ampli i pot obrir la porta, diguéssim, a uns excessos de càstig. M'explico. I és aquí que jo hi veig un risc.

Per lo de les *fake news*, realment i a més, li dic, faig el *mea culpa*, efectivament, jo soc consellera una adscrita, amb la quantitat de textos que heu presentat aquí en aquesta cambra hem aprovat cent textos. Cent textos. Jo no tinc mig milió d'euros, com té la majoria parlamentària a l'any per treballar els textos. Jo no puc ni contractar una secretària a ple temps, per dir-vos. Efectivament, senyor ministre i aquí li dic *mea culpa*. Havia llegit, doncs, el text inicial, el text inicial i no havia mirat que s'havia retirat l'apartat de les *fake news*. Però ho celebro, de veritat, perquè aquí veiem un risc.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora consellera.

Alguna altra intervenció per part dels grups? Senyor Joan Carles Ramos.

El Sr. Joan Carles Ramos:

Sí, gràcies, senyora síndica.

Bé, amb relació a les manifestacions que ha fet la senyora Carine Montaner amb relació al delictes de conducció temerària. Bé, el dret penal evidentment té una funció que també és preventiva i en aquest cas, doncs, s'ha optat per aquesta nova modificació legislativa que

treu, doncs, aquest afegit que hi havia a la legislació anterior, que era que s'havia de posar en risc efectivament a les persones o als béns, fent-lo un delictes molt més simple. I aquesta funció preventiva, doncs, està totalment justificada per aquest motiu. O sigui, continuarà penat també quan es posi en perill efectiu per motiu davant la conducció temerària. Però també hi ha una nova funció, que és aquesta, d'evitar que la gent vulgui conduir, vulgui fer ral·li a les carreteres, a les vies públiques, posant en perill les persones. I per aquest motiu estaria totalment justificat.

I pel que fa a les manifestacions, els comentaris que ha fet la companya Judith Salazar amb relació al delictes, de delictes contra el prestigi de les institucions. Considerem des de la majoria, i una mica per explicar el nostre sentit de vot i perquè es va refusar aquesta esmena, que evidentment no es pot modificar el Codi Penal de forma ad hoc per un simple suggeriment d'una institució que pot ser molt respectable. I ho considerem així, per què? Perquè aquest tipus penal està fixant quan s'estan imputant a les administracions, a les institucions amb coneixement de la seva falsedat o menyspreu temerari de la veritat. Són conductes molt greus. No és simplement no estar d'acord amb allò que hagi pogut fer en un moment determinat, una institució. I considerem que, per tant, que la via civil, que és la que vostès estarien defensant, seria insuficient. Simplement posar una multa amb una quantia econòmica, considerem que no és suficient per el dany que es pot crear a les institucions. I és un bé que nosaltres considerem que s'ha de protegir. I seria tot.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor conseller.

Alguna altra intervenció?

Acabades les intervencions, s'obre un breu termini de temps per votar.

Senyora secretària, si vol procedir a donar lectura dels resultats, si us plau.

La Sra. secretària:

Gràcies, senyora Síndica.

27 vots a favor, 0 en contra i 1 abstenció.

Gràcies.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè.

A la vista del resultat, declaro aprovat el Projecte de llei.

Punt número 7. Examen i votació de la proposició de llei de l'Estatut de l'Artista del Principat d'Andorra. L'informe de la Comissió Legislativa d'Educació, Recerca, Cultura, Joventut i Esports ha estat publicat en el butlletí número 155/2022 del 15 de desembre.

Intervé per exposar l'informe de la Comissió el Molt Il·lustre Senyor Oliver Alís, nomenat ponent per part de la Comissió.

El Sr. Oliver Alís:

Gràcies, senyora síndica.

En la reunió del dia 28 de novembre del 2022, la Comissió Legislativa d'Educació, Recerca, Cultura, Joventut i Esports em va nomenar ponent de la proposició de Llei de l'Estatut de l'Artista del Principat d'Andorra. Em correspon avui presentar una síntesi de l'informe de la Comissió. La Comissió Legislativa d'Educació, Recerca, Cultura, Joventut i Esports, en el decurs de les reunions celebrades els dies 5 i 12 de desembre de 2022, han analitzat la proposició de llei i les esmenes que li han estat presentades. A l'esmentada proposició de llei s'han presentat 11 esmenes a l'articulat de manera conjunta per part dels grups parlamentaris Demòcrata, Independent, Ciutadans Compromesos, Socialdemòcrata, Terceravia + Unió Laurediana + Independents i de la consellera general no adscrita. La Sindicatura, el dia 24 de novembre de 2022 i als efectes determinats per l'article 18.1 lletra d del Reglament del Consell General, va constatar que les esmenes formulades pels grups parlamentaris i per la consellera general no adscrita no eren contràries a les disposicions de l'article 112 del Reglament del Consell General i les va admetre a tràmit.

D'acord amb el que preveu l'article 45 del Reglament del Consell General, l'esmentada proposició de llei, així com les esmenes a l'articulat que han presentat, que han estat presentades, foren trameses a la Comissió Legislativa d'Educació, Recerca, Cultura, Joventut i Esports el dia 25 de novembre de 2022. De les esmenes que hi figuren a l'informe de la ponència, 10 esmenes s'han aprovat per unanimitat i una esmena ha estat retirada per obrir el pas a establir una transacció que ha estat aprovada per unanimitat. Del resultat de la votació de les esmenes presentades i de les modificacions que s'han dut a terme en base a les propostes de tècnica legislativa i d'adequació a les regles i als usos formals i lingüístics del Consell General que els membres de la Comissió legislativa d'Educació, Recerca, Cultura, Joventut i Esports han considerat escaient fer figurar, se'n desprèn l'informe de la Comissió, el text del qual se sotmet avui a consideració del Consell General.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor conseller.

Iniciem el torn d'intervencions.

Senyora Montaner, desitja intervenir? Pel Grup Parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents senyor Alís, és el seu torn.

El Sr. Oliver Alís:

Sí. Gràcies, senyora síndica.

Bé, doncs passem de parlar de justícia a parlar de l'art. Però bromes a part i valgui, el joc de paraules, és de justícia que de tant en tant parlem d'art en aquesta cambra, en la cambra del Consell General. En aquest sentit, com ja, com ja vaig introduir el dia de la presa en consideració d'aquesta proposició de llei, amb l'Estatut de l'Artista hem volgut millorar l'ecosistema artístic existent al país, que és nombrós i ha tingut una transcendència durant tots aquests anys, durant els anys d'història del nostre país. Llavors, aquest Estatut de l'Artista, com vaig dir en aquell moment, vol ser un revulsiu i una clara millora pel que fa a les condicions laborals dels artistes, i donant també més garanties tant a l'artista i més seguretat jurídica a totes les parts contractuals.

Els membres de la Comissió Legislativa d'Educació, Cultura, Joventut i Esports hem fet un llarg camí per arribar aquí i portar a votació aquesta proposició de llei. A destacar, un llarg període d'assessoraments, coneixement del sector, coneixement del que estableixen en aquest sentit i en aquesta matèria, els països veïns i redacció i anàlisi de la proposició, trobades amb representants dels artistes i presentant les esmenes conjuntes amb el conjunt, com hem fet amb el conjunt de les forces polítiques representades al Consell General. En aquest sentit, després d'aquest llarg camí i després de la feina que s'ha fet, que considerem que ha estat molt bona i efectiva, el grup parlamentari Terceravia + Unió Laurediana + Independents votarem a favor de la proposició de llei.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyor Alís.

Pel Grup Parlamentari Socialdemòcrata, senyora Vela, teniu la paraula.

La Sra. Susanna Vela:

Gràcies, senyora síndica.

Han passat gairebé tres anys de la sessió on vam aprovar la proposta d'acord sobre l'Estatut de l'Artista que va presentar el meu grup parlamentari el 30 d'octubre del 2019 i que vam poder millorar amb les esmenes presentades pel conseller Ferran Costa. Després d'un treball de consens entre les forces polítiques representades en aquesta cambra, arribem a un text que proposa un seguit de modificacions legislatives que afecten directament a les professions artístiques. L'Estatut de l'Artista es complementa amb la modificació d'altres lleis, com el projecte de llei de mesures per a la reforma de la imposició directa i de modificació d'altres normes tributàries i duaneres, que inclou la contribució del sector privat i el mecenatge, una figura clau per a la realització de projectes o activitats culturals.

Hem complert amb el compromís a adoptar un Estatut de l'Artista del treball Cultural abans de finalitzar aquesta legislatura. Fins aquí el treball més fàcil. A partir d'ara cal implementar totes les accions de política cultural basades en l'acompanyament i la promoció real de la

feina artística i creadora. També caldrà valorar i avaluar l'efectivitat dels canvis proposats i que aquests assoleixin el seu objectiu, que és el de garantir les condicions materials necessàries per facilitar la manifestació del talent creador d'artistes i de creadors. Alhora, cal desplegar reglamentàriament les disposicions de l'Estatut per tal que els òrgans que despleguen entrin en funcionament amb celeritat i així, artistes i creadors del nostre país gaudeixin del règim específic de relacions laborals adaptat a les seves condicions laborals i també el règim específic adaptat de Seguretat Social que preveu aquest text.

Aquest és el primer pas fonamental per resoldre problemes laborals i jurídics, en cadascuna de les professions artístiques i culturals, i dissenyar una estratègia d'actuació que permeti seguir millorant la legislació vigent que regula el sector. Estem satisfets del treball realitzat, del consens assolit i confiem en que el Govern i els Comuns hagin entès el missatge. La creació i l'art d'Andorra han de ser prioritaris en la seva agenda i s'han de generar les condicions per al seu desenvolupament digne. Creadores, creadors i artistes han de poder fer la seva feina en les millors condicions, dignes i propícies i, sobretot, en llibertat. Generar aquestes condicions és la tasca dels poders públics i d'aquesta manera hem procurat procedir des del Consell General.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora consellera.

Pel Grup Parlamentari Demòcrata, senyora Sandra Codina.

La Sra. Sandra Codina:

Gràcies, senyora síndica.

Avui sotmetem a aquesta cambra l'Estatut de l'Artista, i de ben segur que l'aprovaré per assentiment. Aquest assentiment, consens i acord que va més enllà dels grups parlamentaris, ja que s'estén al col·lectiu sobre el qual recau la llei. Perquè l'Estatut és fruit d'un treball compartit, intens i que s'ha allargat més d'un any amb els propis artistes del nostre país. I quan parlem d'artistes ens referim al concepte global, sense cap voluntat d'enclotar-los en una definició estricta, tot el contrari, perquè més enllà de qualsevol definició, parlem de sentiments. El sentiment que té una persona quan, per pròpia iniciativa, crea obres d'art o d'altres creacions d'entreteniment. Però també el que té una persona que representa, canta, llegeix, recita, interpreta o executa de qualsevol altra manera obres i creacions.

Aquestes dues definicions vinculades a la figura de l'artista són dues figures, però n'hi ha múltiples, tantes com persones. Perquè ser artista és una decisió pròpia, és una aposta vital. És la persona qui se sent o no artista. És la persona que decideix si vol ser o no artista. Tots aquells que ja s'hi senten, però també aquells que ho volen ser, tindran a partir d'ara un Estatut que els identificarà, els protegirà i molt especialment, els donarà les eines perquè puguin desenvolupar la seva feina sense traves ni barreres laborals. Sense traves que els puguin frenar la motivació, fer perdre la il·lusió o les ganes de crear.

I per eliminar-les, gràcies al treball en consens al qual em referia a l'inici, s'ha definit l'Estatut tenint en compte la seva realitat i singularitats professionals. Per exemple, amb la creació de la Comissió Andorrana de Seguiment de l'Estatut de l'Artista, l'ens encarregat d'acreditar-los com a artistes, si així ho desitgen, però també de fomentar la seva feina, impulsar la producció o qualsevol altra acció que aportí beneficis al teixit cultural. També establint un règim de Seguretat Social específic per als artistes, ajustat a la temporalitat i intermitència de la seva activitat professional.

Senyores i senyors consellers, crec que queda clar que l'Estatut de l'Artista l'hem treballat en benefici del col·lectiu, en tant que creadors de cultura. Però egoïstament també ho hem fet per la nostra societat, perquè facilitar l'àmbit i potenciar el talent creatiu és essencial en la construcció de la nostra identitat i en la regeneració del nostre patrimoni nacional. Perquè tenir artistes motivats i inspirats és també indispensable per al progrés econòmic i social d'Andorra. Per tant, podríem dir que l'Estatut de l'artista és a la vegada una necessitat de país, però també un homenatge, un reconeixement a tots els artistes. És un document que els posa en valor i els dota del protagonisme que mereixen.

Però és un homenatge inacabat, perquè els garantim que aquesta llei no és un punt final, sinó un punt i apart. Queda camí a fer. Així, a partir d'ara, ens comprometem a seguir escoltant els artistes, entitats, associacions i la resta de teixit cultural, i a estar atents a l'evolució del sector i a detectar, si així fos, noves necessitats, per ampliar i millorar l'estatut de l'artista, per completar aquest homenatge a un col·lectiu que tants beneficis dona a la nostra societat. Només que aconseguim que un artista senti a partir d'ara més inspiració per fer la seva feina, que trobi més tranquil·litat per explotar el seu talent o que un ciutadà trobi la motivació i s'atreveixi a deixar-ho tot per dedicar-se al que més li agrada, l'Estatut de l'Artista i tota la feina que ha comportat haurà valgut la pena. És per tot l'esmentat que els grups de la majoria votarem a favor de la proposició de llei.

Gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora consellera.

El Govern desitja intervenir? Senyora Sílvia Riva, teniu la paraula.

La Sra. Sílvia Riva:

Gràcies, senyora síndica.

El Govern ja va manifestar, mitjançant criteri que es va publicar al Butlletí 112/2022 del 15 de setembre i vam llegir en aquesta cambra el passat 6 d'octubre, el seu suport al reconeixement legal de l'Estatut de l'Artista del Principat d'Andorra. El text que avui s'aprovarà n'és el reconeixement del valor social i econòmic de l'art, dels creadors i de la seva obra. I els artistes són, efectivament, creadors de riquesa en un sentit molt ampli. Calia, per tant, disposar d'un marc legal i institucional que tinguí en compte les particularitats de la seva activitat i en faciliti el seu desenvolupament. Així doncs, i tal com ja vam senyalar

al seu dia, la finalitat d'aquesta llei no és altra que promoure el teixit cultural del país perquè, al seu torn, sigui el garant del dinamisme i les arts i la vida cultural en general.

Celebrem, per tant, que el legislador hagi decidit tirar endavant aquesta iniciativa que suma el consens de les diferents forces parlamentàries, com ha estat expressat, i evidencia així que aquesta era una necessitat de país i un deure envers els nostres creadors, autors, músics, creadors plàstics, visuals, escènics, cinematogràfics, així com altres professionals que els acompanyen en el disseny, l'execució i l'explotació de les seves obres i serveis. La llei que avui s'aprovarà, i entenc que per assentiment, vol equiparar a les legislacions dels països del nostre entorn, la d'Andorra i donar resposta a una part de les disposicions contingudes en la recomanació emesa per la Conferència General de la UNESCO, en el marc de la seva 21ena reunió, quan es va celebrar a Belgrad, el 23 de setembre i el 28 d'octubre de 1980, i que va ser el punt de partida de l'estudi sobre la condició de l'artista recollit pel Llibre Blanc de la Cultura d'Andorra.

Avui s'estableixen unes bases sòlides per tal que els artistes del Principat d'Andorra puguin desenvolupar la seva activitat en igualtat de condicions respecte al conjunt de la ciutadania, ja que la llei conté mesures que han de facilitar l'accés dels col·lectius artístics a les prestacions socials i econòmiques de què disposem com a país, juntament amb altres elements de protecció i defensa en el marc de les activitats artístiques.

Ara bé, tal i com vam assenyalar en el criteri de Govern que el legislador tan sols ha estimat parcialment, creiem que aquest és un bon punt de partida i que caldrà anar més enllà perquè la llei esdevingui una eina que serveixi veritablement al nostre teixit creatiu. Un teixit creatiu que parteix de situacions professionals i laborals molt diverses, sense que això suposi un demèrit pel què fa a la qualitat de la seva obra. Confiem que aquesta diversitat es podrà abordar mitjançant el desplegament reglamentari dins el marge que permet la llei. Però ja avancem que trobem a faltar criteris en l'acreditació de la professionalitat dels artistes que vagin més enllà dels ingressos que obtenen en la seva activitat i que podrien versar a l'hora de la seva formació o la trajectòria, que són elements, al seu torn, també objectivables.

Entenem que la voluntat de legislador ha estat distingir, no els artistes professionals dels no professionals, sinó tan sols els acreditats dels no acreditats, de manera que l'acreditació sigui una qüestió que obri les portes a determinades prestacions econòmiques i socials i aquells artistes que hi podrien accedir d'una manera o altra. L'aplicació de la llei ens permetrà copsar si artistes no acreditats, però que desenvolupen la seva activitat en paràmetres professionals, haurien de tenir també un reconeixement específic i igual de regulat per accedir a prestacions que de moment no estaven previstes al text.

El Govern pren nota de les diferents encomanes que fa el legislador. En aquest punt, però permeteu que faci un incís. La llei inclou set encomanes al Govern que, més enllà del desplegament reglamentari, preveuen la realització de diferents estudis per analitzar com es podrien regular en un futur aspectes que ara mateix no estan inclosos al text. Pensem que hauria estat positiu que el legislador hagués estat en part, hagués efectuat d'una manera prèvia aquests estudis abans de l'aprovació de la llei, atès que hi hagués quedat el marc més definit. Però amb tot, el Govern assumirà amb convicció, i no només per imposició, la feina de fer aquestes encomanes.

Per tant, l'únic a remarcar amb relació a l'encomana quarta, que ja identifiquem ara alguna complexitat conceptual i sens perjudici que restem a l'espera de realitzar l'estudi, podem anticipar que les cotitzacions reduïdes per a professionals amb baixos ingressos haurien de tenir cabuda més aviat en una llei adreçada al conjunt de treballadors per compte propi.

Tot i així, per acabar, em plau anunciar que el Govern ha iniciat ja els treballs amb vistes al desplegament reglamentari de la Llei de l'Estatut de l'Artista. I serà a partir d'aquest desplegament i de l'aplicació pràctica de la mateixa llei, ens ho ha avançat també la consellera Codina, que podrem veure si cal modificar o corregir determinats aspectes per tal de donar compliment efectiu als objectius pels quals aquesta llei ha estat concebuda. De moment, hem de felicitar per una llei que reconeix l'aportació dels artistes a la riquesa social, cultural i també econòmica del país i que, sens dubte, obre noves oportunitats de professionalització de la seva activitat en un camí que s'inicia avui i que de ben segur tindrà un llarg recorregut.

Moltes gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies a vostè, senyora ministra.

Alguna altra intervenció?

Acabades les intervencions, i si no hi ha objeccions, proposo l'aprovació de la Proposició de llei per assentiment. Declaro aprovada la Proposició de llei.

Punt número 8. Examen i votació de la proposta d'adhesió d'Andorra al Tercer Protocol addicional de l'Acord general sobre els privilegis i les immunitats del Consell d'Europa, adoptat a Estrasburg el 6 de novembre de 1959.

La proposta d'aprovació fou publicada en el Butlletí número 139/2022 del 9 de novembre i no s'hi ha presentat cap esmena.

Alguna intervenció per part del Govern? Senyor Jover, teniu la paraula.

El Sr. Èric Jover:

Gràcies senyora síndica.

Senyores i senyors consellers, avui ens disposem a valorar la possibilitat d'aprovar l'adhesió del Principat d'Andorra al Tercer Protocol addicional de l'Acord general sobre els privilegis i les immunitats del Consell d'Europa, fet a Estrasburg el 6 de novembre del 1959. El Tercer Protocol és un instrument adreçat als Estats membres del Consell d'Europa i que són membres o volen esdevenir membres del Banc de Desenvolupament del Consell d'Europa, com és el cas d'Andorra, i s'emmarca dins de l'Acord general sobre els privilegis i les immunitats del Consell d'Europa, en vigor a Andorra des del 1998.

De fet, cal recordar que Andorra és membre del Consell d'Europa des del 10 de novembre del 1994 i és també Estat part de l'Acord general sobre els privilegis i les immunitats del

Consell d'Europa l'STE002, així com el Protocol addicional a l'Acord general sobre els privilegis i les immunitats STE010, i del Sisè Protocol addicional de l'Acord general sobre els privilegis i les immunitats STE162. A dia d'avui, el Tercer Protocol, que és el que avui debatem, consta de 33 Estats part. Amb l'adhesió a aquest Tercer Protocol, Andorra continua la tasca iniciada el 1996 d'incorporar progressivament, dins de l'ordenament jurídic del Principat, els principals instruments internacionals del Consell d'Europa.

Per tal de vetllar una integració plena del Tercer Protocol addicional dins de l'ordenament jurídic andorrà es proposa l'emissió d'una reserva, concretament a l'apartat A de l'article 7, eximint a Andorra de l'obligació de concedir l'exempció d'impostos sobre la renda relatiu als interessos dels bons emesos o dels préstecs contractats pel Fons. Aquesta reserva no som l'únic Estat que l'ha presentat, sinó altres països com Alemanya, Estònia, Moldàvia, Espanya o Polònia han presentat reserves d'esmena similars. I també proposem d'incloure una declaració que reconegui a la Batllia la competència per a reconèixer i executar les sentències arbitrals previstes pel Tercer Protocol addicional.

Més enllà del Tercer Protocol que avui estem debatent, deixeu-me que, molt breument, aprofiti per donar una miqueta de context a la decisió que avui prenem. De fet, des del 26 de maig del 2020, Andorra va adherir-se com a membre de ple dret al Banc de Desenvolupament del Consell d'Europa. Aquest organisme, que va ser creat el 1956 com a instrument major de política de solidaritat a Europa, amb l'objectiu originari principal d'ajudar a resoldre els problemes socials derivats de la presència de refugiats, persones desplaçades o immigrants que s'han vist obligats a moure's per diferents raons, inclosos els conflictes armats i els desastres ecològics.

Evidentment, en el cas d'Andorra, la nostra adhesió a aquest organisme va anar molt vinculada, estem parlant del maig del 2020, a la situació de la pandèmia de la Covid. Ens trobàvem, doncs, en una situació d'estrès de les finances públiques, on vam buscar una voluntat de diversificar les nostres fonts de finançament com a Estat i de millorar la resiliència. A l'actualitat ja tenim dos programes de crèdit d'aquesta institució actives. Un primer que va ser justament associat a les despeses sanitàries de la pandèmia, de la Covid, d'un import total de 12 milions d'euros, amb dos trams diferenciats, un de 8,4 milions d'euros a 14 anys i un de 3,6 milions d'euros a 14 anys. D'aquests 12 milions d'euros que tenen, doncs, un tipus anual fix en el cas del primer tram del 0,10 i en el segon del 0,30, ja s'han retornat més de 600.000 euros, i anualment, evidentment, tots anem pagant les quotes corresponents.

Després el segon préstec, i crec que és important remarcar-lo perquè és el primer préstec d'aquesta naturalesa que dona aquesta institució, és associat a la digitalització de l'administració i també a ajudar a la digitalització del sector privat, i té un import total de 8 milions d'euros, on ja hem demanat doncs un primer tram de 4 milions d'euros durant el 2022, és un finançament a llarg termini a 19 anys, amb un tipus d'interès màxim anual d'1,10. El segon tram, de 4 milions d'euros, tenim previst de desenvolupar-lo durant l'any 2023.

Crec que és important emmarcar, doncs, aquestes polítiques de diversificació del finançament amb les altres que estem també desenvolupant, associades a les emissions de bons internacionals, amb com únic objectiu tenir un tipus d'interès mitjà més baix, amb

fonts més diversificades i amb venciments més llargs. El que us he comentat, amb venciments a 14 anys i a 19 anys, n'és un clar exemple i amb tipus d'interès extremadament baixos.

Per aquests motius, senyores i senyors consellers, us demano que proveu la proposta d'adhesió al Tercer Protocol addicional de l'Acord general sobre els privilegis i les immunitats del Consell d'Europa. I m'agradaria aprofitar també per agrair la tasca i la bona cooperació que hem tingut amb aquesta institució, fins i tot durant els anys de la pandèmia, que han estat excepcionalment complicats.

Moltes gràcies, senyora síndica.

La Sra. síndica general:

Gràcies, senyor ministre.

Alguna intervenció per part dels grups?

Doncs acabades les intervencions i si no hi ha objeccions, proposo l'aprovació de la proposta per assentiment. Declaro aprovada la proposta.

No havent-hi més punts a l'ordre del dia, s'aixeca la sessió.

Permeteu-me que en nom meu i en nom de la Sindicatura, us desitgi unes bones festes nadalenques.

Bona tarda.

(Són les 17.54h)

Diari de Sessions del Consell General

Carrer de la Vall, 9-13 – AD500 Andorra la Vella – Principat d'Andorra – Tel. (376) 877877 – www.consellgeneral.ad

Dipòsit legal: AND.342-2021